

Technologijų parkai – pagrindiniai lietuviškųjų „slėnių“ varikliai

Andrius Bagdonas,
VŠĮ „Saulėtekio slėnis“ direktorius

Verslo ir mokslo slėniam Lietuvoje žengiant pirmuosius žingsnius dažnam verslininkui kyla klausimas apie juose veikiančių Mokslo ir technologijų parkų (MTP) paskirtį, privalumus ir juose propaguojamas vertybes.

Keturiuose miestuose veikia 10 parkų, iš kurių bent penki gali turėti lemiamos reikšmės sėkmingai įgyvendinant integruotų mokslo, studijų ir verslo centrų programas.

Siekdami sutelkti potencialą sprendžiant įmonių problemas, aktyvinant į verslo poreikius orientuotus mokslinius tyrimus ir technologinę plėtrą, penki Vilniaus, Kauno ir Klaipėdos parkai jungiasi į „InoTinklą“, kuris, kaip ir automagistralė jungianti sostinę bei uostamiestį, leis greičiau cirkuliuoti idėjoms ir pasiekti gerokai įvairesnes paslaugas.

Verslo arealai – kas, ką ir kokiam verslui siūlo

MTP paprastai apibrėžiamas kaip specializuota fizinė ir paslaugų infrastruktūra, skirta mokslinių tyrimų rezultatams savo veiklą grindžiančių įmonių kūrimuisi ir plėtrai. Yra keletas dažnai naudojamų MTP sinonimų, kurie vartojami priklausomai nuo ten veikiančių įmonių specializacijos – mokslo parkas, technologijų parkas, „technopolis“, o Lietuvoje sparčiai prigyja ir „slėnis“. Nuo natūraliai didmiesčiuose atsiradusių verslo kvartalų (pvz., Vilniaus verslo trikampis), MTP skiriasi universitetų artumu, viešojo sektoriaus įsitraukimu į parko plėtros planavimą, valdymą, tam tikrų paslaugų subsidijavimą, mokesťines lengvatas ir rinkodarą. MTP dažniausiai orientuoti į ateities technologijų kūrimą, kai tuo tarpu industriniai parkai užsiima gamyba, o miesto pakraščiuose besikuriantys verslo parkai – administracinių patalpų nuoma. Aukštųjų technologijų pasaulyje Silicon Valley, Sofia Antipolis, Triangle Research Park yra

žinomi ne blogiau nei Londono City ar Niujorko Wall Street kvartalai, o didieji bankai, audito bendrovės, rizikos kapitalo fondai ir net viešbučių ar sporto klubų tinklai laiko prestižo reikalu įkurti savo atstovybes MTP, greta būsimųjų klientų.

Kaimyniniuose miestuose Varšuvoje, Taline, Helsinkyje, Stokholme įsikūrusių ar kuriamų parkų plotai viršija 40.000 kv. m, o tai daro įtaką ir inovatyvių įmonių koncentracijai bei paslaugų kokybei. Vilniaus „Saulėtekio slėnis“ ir Visorių, Kauno KTU regioninis ir Žemės ūkio universitetų bei Klaipėdos MTP jungdamiesi į „InoTinklą“ ne tik siekia praplėsti teikiamą paslaugų portfeliu, išryškinti galimą parkų specializaciją, bet ir sukurti bei palaikyti nuolatinį naujų technologijų ir įmonių srautą didesniame geografiniame regione.

Verslumui skatinti

MTP išsivysčiusiose šalyse dažniausiai yra didžiausias verslumo, talentų, idėjų šaltinis bei pagrindinis ekonominio, mokslinio ir net socialinio konkurencingumo įrankis. Inkubatoriai, kurie dažnai yra neatsiejama MTP dalis, tarnauja kaip starto aikštelė naujoms bendrovėms, atskilusioms nuo universitetų, įmonių ar tiesiog įkurtoms energingų studentų. MTP dažnai siūlo verslumo mokymų programas, visų pirma – akademinėi bendruomenei. Tokios programos paprastai apima verslo pradžia, intelektinės nuosavybės valdymą, įmonės veiklos finansavimą, susitikimus su praktikais, realių sėkmės (ir nesėkmės) pavyzdžių analizę, bendrą verslo modeliavimą su kitų specialybių atstovais. Saulėtekio verslumo mokykla, 2009 m. pripažinta sėkmingiausia Lietuvoje verslumo skatinimo iniciatyva, išsiskyrė iš kitų visų pirma tuo, kad sukūrė sąlygas bendradarbiauti įvairių universitetų ir disciplinų atstovams, skatino rizikos pasidalinimą bei kūrybiškumą pritraukiant reikiamus resursus pakeliui į sėkmę. Klaipėdos mokslo ir technologijų parko jaunimo kūrybiškumo ugdymui skirta inovacinio verslo laboratorija susilaukė išskirtinio Europos Komisijos dėmesio.

Paprastai MTP gali pasiūlyti patalpas įvairiais įmonės augimo etapais: nuo darbastalio keliems mėnesiams studentui dar tik rašančiam verslo planą, nedidelio kabineto pradedančiai dviejų žmonių įmonei lengvatine kaina metams ar dviems iki korpuso ar atskiuro pastato (netgi žemės sklypo) didelės tarptautinės kompanijos padaliniiui. Paslaugos taip pat įvairuoja nuo teisinių ir buhalterinės apskaitos konsultacijų mokslininko įkurtai įmonei iki klasterio (tam pačiame sektoriuje ar

vertės grandinėje veikiančių įmonių susivienijimas) valdymo ar pagalbos plečiant veiklą į užsienio rinkas.

„Verslo angelai“, mentoriai ir socialiniai tinklai

MTP neretai atlieka dar vieną funkciją – užtikrina kokybiškų investicinių pasiūlymų srautą ir privatiems, ir korporatyviniams investuotojams. „Skype“, „Google“, „Hewlett Packard“ buvo „įsukti“ verslo angelų ir rizikos kapitalo fondų, kurie labai aktyviai „medžioja“ globalų potencialą turinčias talentingų studentų bei mokslininkų idėjas būtent mokslo ir technologijų parkuose.

Parkų pagalba Lietuvoje plinta ir palyginti naujas socialinis reiškinys – verslo mentorystė. Tokie mentoriai yra savo srities pripažinti profesionalai, neatlygintinai patariantys pradedantiems verslininkams ne tik kaip parengti verslo planą, bet ir kryptingai realizuoti savo žinias, pomėgius bei ambicijas.

Kitas fenomenas – įvairios verslių studentų ir jaunimo iniciatyvos (Open Coffee Club, BarCamp, Mobile Monday, SeedCamp ir kt.), leidžiančios produktyviai pristatyti idėjas, gauti grįžtamąjį ryšį ir paskatinimą kurti savo verslą. Vis daugiau idėjų gimsta ir yra išbandomos virtualiuose (neformaliuose) tinkluose, kur jas suranda ir potencialūs investuotojai.

Technologijų ir talentų rezervuaras

Bene svarbiausia MTP funkcija yra skatinti bendradarbiavimą tarp verslo ir mokslo institucijų bei teikti pagalbą komercializuojant mokslinių tyrimų rezultatus (paprasciausiai – paverčiant juos paklausiais produktais ir paslaugomis). Technologijų perdavimo biurai universitetuose arba parkuose veikia kaip tarpininkai surandant naujas technologijas bei įvertinant jų rinkos potencialą. Tokie biurai veikia kaip universitetų „mokslinės produkcijos“ pardavimų padaliniai arba brokerinės organizacijos, sugebančios sujungti inžinierius, ekonomistus, teisininkus, rinkodaros specialistus žinias ir įgūdžius perduodant mokslo žinias ir technologijas verslui, t.y. kuriant naujas įmones, plėtojant

„Saulėtekio slėnis“ 6.300 kv. m mokslo ir technologijų parkas įsikūręs žaliausiame Vilniaus rajone, greta didžiausių Vilniaus universitetų auditorijų, kuriose mokosi daugiau kaip 15.000 studentų, bei tyrimų centrų ir laboratorijų, kuriose dirba daugiau kaip 750 mokslininkų ir tyrėjų.

SAULĖTEKIO SLĖNIS

Paslaugos

- **Nemokamos konsultacijos** technologijų perdavimo, užsakomųjų tyrimų universitetuose, intelektinės nuosavybės vadybos klausimais, technologijų žvalgymas, inovacijų auditas;
- **Verslumo ir kūrybiškumo mokymai**, studentų praktikų ir tiriamųjų darbų organizavimas;
- **Inkubatorius (24-42 kv. m biurai) su baldais, pagalba rengiant ES paraiškas**, „verslo angelų“ ir mentorių tinklai;
- **Lankstus ir funkcionalus** visiškai įrengtų patalpų planavimas (64-840 kv. m ploto biurai), **atskira aikštelė automobiliams**;
- **Sekretoriatas** (kopijavimas, spausdinimas, skenavimas, kava, kt.).

„Saulėtekio slėnyje“ plėtojamos prioritėtinės mokslinių tyrimų kryptys

- Elektronika, lazerių ir šviesos technologijos;
- Medžiagotyra, puslaidininkų fizika, mikro ir nano technologijos;
- Civilinė inžinerija, aplinkosauga, alternatyvi energetika;
- Kūrybinės industrijos (multimedia, dizainas, pramogos, interneto turinys);
- Informacinės technologijos ir telekomunikacijos.

Daugiau informacijos: www.sunrisevalley.lt

inovatyvius produktus ar pasirašant abipusiai naudingas licencijavimo sutartis. Atviros prieigos laboratorijos, konsultacijos svarbiausiais verslo plėtros klausimais, gambiausi studentai, aktualių mokslinių tyrimų užsakymas, technologijų testavimo centrai, neatlygintina parama tyrimams, galimybė daryti įtaką studijų programoms yra pagrindinės prie-

žastys, kodėl įmonės renka MTP. Technologiniai parkai jau keletą dešimtmečių veikia kaip kūrybiškumo, energijos ir tolerancijos oazės bei yra puikiausi „žaliųjų“ kvartalų, harmoningai įsiliejančių į supančią gamtą, pavyzdžiai, kartais esantys bandymų poligonais projektuotojams ir architektams.

Publikuoja „InoTinklas“ – Inovacijų paramos tinklas integruoto mokslo, studijų ir verslo centruose (slėniuose)

Remia Lietuvos Respublika. Iš dalies finansuoja Europos Sąjunga